



7.36

DAS

Status 2010-2016: Beschermd.

Status per 1-1-2017: Beschermd.

7.36.1

SOORTBESCHRIJVING

De das komt voor in diverse typen leefgebied, maar heeft een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met bosjes, heggen en houtwallen. Belangrijke criteria voor een leefgebied zijn: voldoende dekking, weinig verstoring, voldoende voedselaanbod en een goed vergraafbare grond

Dassen leven in familiegroepen van gemiddeld 3 tot 4 dieren. Een dergelijke familie leeft in een uitgebreid zelf gegraven holenstelsel (dassenburcht). De burchten zijn gelegen in bosranden, houtwallen, heggen, op hoog gelegen terreinen of op hellingen. Dassen zijn zeer honkvast en laten zich bij verslechterde omstandigheden of verstoring moeilijk permanent uit hun burcht verjagen. Soms betrekken ze elders een tijdelijk onderkomen en keren ze later terug. Sommige burchten zijn dan ook gedurende meerdere eeuwen in gebruik.

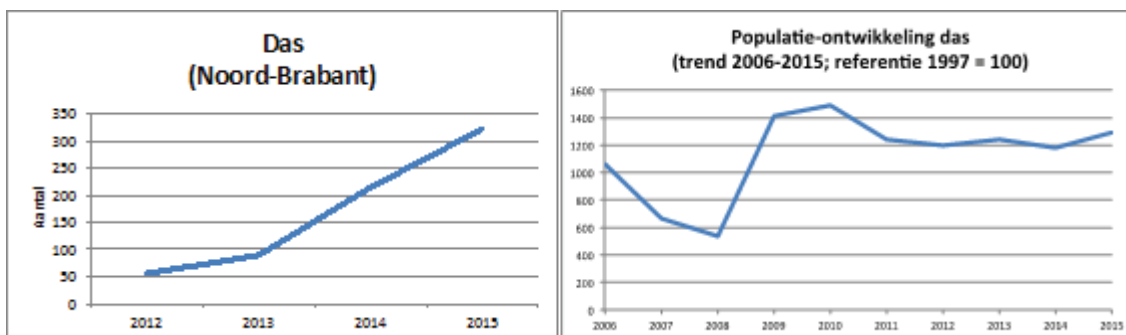
De grootte van het leefgebied van een dassenfamilie varieert, afhankelijk van dekking en voedselaanbod, van minder dan 30 ha in optimale biotopen tot meer dan 400 ha in marginale biotopen.

Dassen zijn overwegend nachtactief. 's Nachts foerageren de dieren vaak één tot twee, soms tot 4 km van de burcht. Dassen zijn alleseters. Ze leven voornamelijk van regenwormen. Verder eten ze onder andere insecten, slakken, knaagdieren evenals plantaardig voedsel als valfruit, eikels, noten, paddenstoelen en landbouwgewassen (o.a. graan, maïs) (Lange et al., 1994).

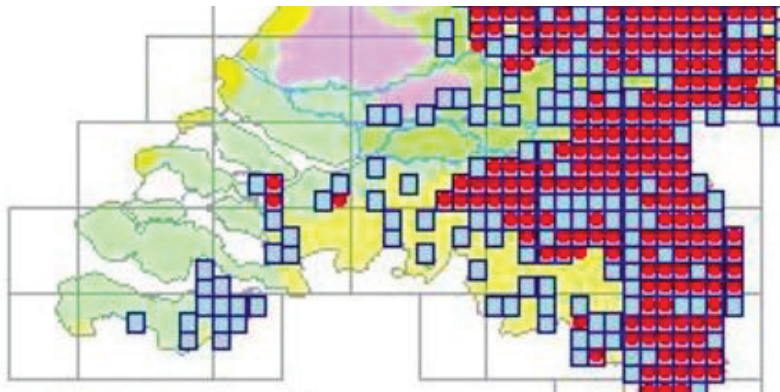
7.36.2

POPULATIEGROOTTE EN -ONTWIKKELING

Het aantal dassen is in Nederland de afgelopen tien jaar niet veel veranderd. In Noord-Brabant daarentegen is de populatie dassen van 2012 tot 2015 toegenomen. Het lijkt aannemelijk dat de aantallen getelde dassen sterker zijn gestegen dan het werkelijke aantal, als gevolg van intensievere telling. In 2015 zijn er ruim 320 dassen geteld (figuur 7.36.1). In het noordoostelijke deel van de provincie komt de das vrijwel overal voor, in de westelijke helft en het zuiden incidenteel.



Figuur 7.36.1. Aantalsontwikkeling das in Noord-Brabant (FRS, 2012-2015) en trend in populatie-ontwikkeling in Nederland (2006-2014, NEM-dat Zoogdierverseniging)



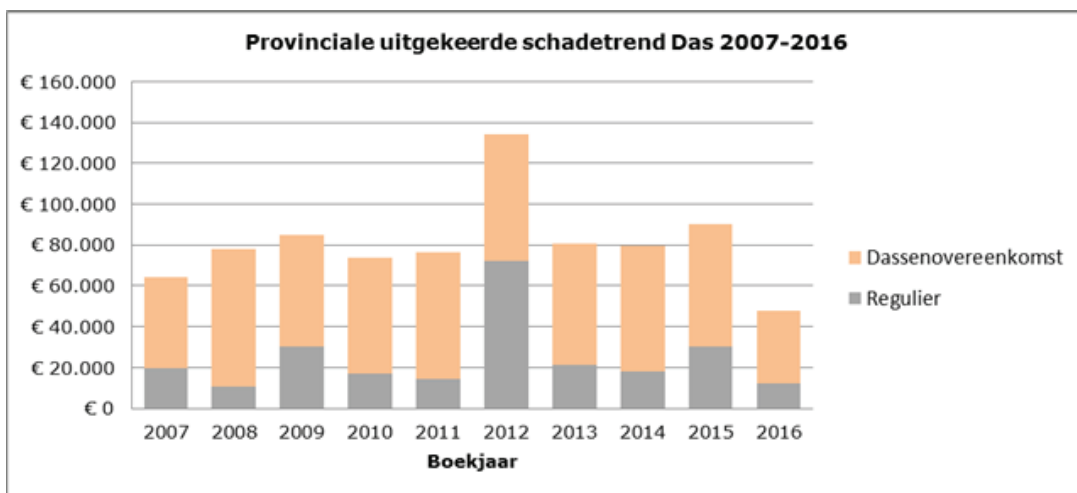
Figuur 7.36.2. Verspreiding van de das in Noord-Brabant en omgeving. Rode stippen is aanwezigheid vanaf 2015; blauwe blokken is aanwezigheid tussen 1850-2015
(Bron: Zoogdiervereniging, website)

7.36.3 ONTWIKKELING SCHADE AAN BELANGEN

De das veroorzaakt aanzienlijke schade aan landbouwgewassen, die over de beheerperiode ook sterk is toegenomen (zie figuur 7.36.3). Hierin staan de gegevens van zowel de reguliere schade als tegemoetkoming op basis van de dassenovereenkomsten. Bij de dassenovereenkomsten is enkel de schadecomponent opgenomen en niet de vergoeding die per burcht wordt toegekend. Houdt er wel rekening mee dat het jaar 2016 nog niet volledig is afgerond en de cijfers nog iets kunnen veranderen.

Schade treedt vooral op in maïs, en de laatste jaren ook in grasland. In diverse andere gewassen, incl. kleinfruit en sierfruit treedt incidenteel schade op. Schade treedt op door vraat en door graaf- en wroetactiviteit.

Daarnaast veroorzaakt de das soms schade aan dijken en weglichamen door graafactiviteit (zie § 3.1). In Oost-Brabant merkt Waterschap Aa en Maas dat dassen, nu alle geschikte territoria in vol beginnen te raken, dat dassen taluds van waterlopen op gaan zoeken en daarmee de werkstroken/onderhoudspaden ondermijnen. Dit is gevaarlijk voor uitvoerders en materieel. Dit kan worden aangemerkt als belang ter voorkoming van schade en overlast



Figuur 7.36.3. Getaxeerde landbouwschade (in €) door de das (jaar 2016 nog niet volledig)
(Bron: gegevens Faunafonds)

7.36.4 RESULTATEN VAN BEHEER AFGELOPEN PERIODE

Ontheffing voor opzettelijk verontrusten en het vernielen van hopen van dassen in dijklichamen en taluds van waterschap, rijkswegen en provinciale wegen. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer was een ontheffing op voorhand beschikbaar.

In de referentieperiode is geen afschot van dassen geregistreerd.

7.36.5 EVALUATIE AFGELOPEN BEHEERPERIODE

De schade door dassen verloopt grillig over de jaren, maar er is geen duidelijke trend. Dat is opmerkelijk gezien de sterke toename van de populatie dassen. Intensivering van preventieve maatregelen en zo nodig vangen of het aantasten van verblijfplaatsen op plaatsen met grote risico's of schade is gewenst.

7.36.6 BEHEER 2017-2023

Wettelijke status en provinciaal beleid

Status per 1-1-2017: Beschermd.

In geval van schade aan infrastructurele dijklichamen is een ontheffing (op voorhand) voor het verontrusten en verjagen van dassen beschikbaar. In uitzonderlijke gevallen kunnen dassen gevangen en verplaatst worden of hun verblijfplaatsen worden aangetast of vernietigd. Incidentele ontheffing wordt verleend op grond van een goedgekeurd Faunabeheerplan. GS verlenen in principe geen ontheffing voor het doden van dassen.

GS kunnen opdracht verlenen voor het vangen of het aantasten van verblijfplaatsen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid. Alleen in uiterste gevallen zal GS opdracht



verlenen voor het doden van dassen. Een dergelijke opdracht wordt pas verleend nadat middels een uitgebreide toets is komen vast te staan dat alternatieven niet voorhanden zijn.

Doelstelling

- Onder de wettelijk opgelegde randvoorwaarde (art. 3.4 lid 4 onderdeel c Wet natuurbescherming) “duurzame staat van instandhouding” van de Nederlandse populatie, tevens toegepast op de provinciale populatie als onderdeel hiervan, stelt dit FBP als doel:
- Voorkómen van belangrijke gewasschade (meer dan € 250 per geval per bedrijf) en voorkómen van risico's voor de volksgezondheid en de openbare veiligheid.
- Voorkómen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan watergangen, taluds en schouwpaden, sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen

Beheermaatregelen

Werende middelen worden ingezet volgens de Handreiking Faunaschade en de Faunaschade Preventie Kit. Dassen worden gevangen met vangkooien of kastvallen.

| | Ontheffing |
|----------------------------|--|
| Belangen/ voorwaarden | Op voorhand vanwege schade aan infrastructurele dijklichamen Incidenteel vanwege de openbare veiligheid, ernstige schade of overlast |
| Periode jaar | Nader bepaald in ontheffing |
| Periode dag | Nader bepaald in ontheffing |
| Beheermaat- regelen | Vangen en verplaatsen. Verwijderen van verblijfplaatsen |
| Tegemoet- koming schade | Ja |

Tabel 7.36.3 Status van de das in faunabeheer

Conclusie das

De ontheffing op voorhand is niet geheel voldoende basis voor een effectief beheer van de das. Mits goed gemotiveerd door de initiatiefnemer, zal de faunabeheereenheid in uitzonderlijke gevallen incidentele ontheffingen vragen voor het vangen en verplaatsen van dassen of het aantasten van hun burchten.